O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA’LIM VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

“TASDIQLAYMAN”

I.M.Tuxtasinov

2022-yil “30” ________

HARBIY JURNALISTIKA
FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi: 300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot.

Ta’lim sohasi: 320 000 – Jurnalistika va axborot.

Ta’lim yo‘nalishi: 60320100 – Jurnalistika (xalqaro jurnalistika).

Fan/modul kodi HAJ2504		O‘quv yili 2024-2025	Semestr 5	ECTS – Kreditlar 4
Fan/modul turi Tanlov		Ta’lim tili O‘zbek/rus	Haftadagi dars soatlari 4	
1.	**Fanning nomi**	**Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)**	**Mustaqil ta’lim (soat)**	**Jami yuklama (soat)**
	Harbiy jurnalistika	54	66	120

2.

I. Fanning mazmuni

Fanni o‘qitishdan maqsad - Harbiy sohaga oid yangiliklar, reportyorlik, tahliliy va sharhlash jurnalistikasida faoliyat yurita olishi, publitsistik ijod va jurnalistikaning axborot, tahliliy va badiiy-publitsistik janrlarida materiallar yoza olishi, jahon jurnalistikasining tarixiy taraqqiyotiga oid asosiy printsiplardan foydalanish, OAV nazariyasi va sistemasi to‘g‘risidagi bilimlarni amaliyotda qo‘llay olishi, ommaviy axborot vositalari yuzasidan O‘zbekistonda qabul qilingan qonunlar va qarorlarni jamiyat hayotida tatbiq etishi; milliy va jahon jurnalistikasi tarixini o‘rganishga sistemali va kompleks yondashishni, O‘zbekiston matbuotining “to‘rtinchi hokimiyat” maqomiga erishish yo‘lidagi faoliyatini bilish;

Fanninf vazifasi: Harbiy jurnalistika sohasiga oid sotsiologik va psixologik usullar, kasbiy axloqiy asoslarni bilishi va bu boradagi kasbiy-malakaviy talablarga rioya etishi, ommaviy kommunikatsiya matnlarini professional tahrir qilishning psixologik xususiyatlari, OAV da materiallarni xorijiy tilda nashrga tayyorlashi, radio va televideniyeda efirga uzatishi, jurnalistikaga mansub xorijiy matn ustida ishlay olishi, uni tahrir va tahlil qila bilishi bilim va ko‘nikmalariga ega bo‘lishadi.

II. Asosiy qism (ma’ruza mashg‘ulotlar).

II.I.Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Harbiy jurnalistika faniga kirish.
2-mavzu. Harbiy jurnalistika ehtiyoj masalalari.
3-mavzu. Harbiy jurnalistika tushunchasi va rivojlanish bosqichlari.
4-mavzu. Harbiy jurnalistikaning rivojlanish tarixi.
5-mavzu. O‘zbekistonda ilk harbiy gazetalar.
6-mavzu. Jadidlar – o‘zbek harbiy jurnalistlari.
7-mavzu. Front gazetalari.
8-mavzu. Ikkinchi jahon urishida front gazetalarida faoliyat yuritgan o‘zbek harbiy jurnalistlari.
9-mavzu. “Qizil O‘zbekiston” va “Pravda Vostoka”.
10-mavzu. Harbiy sohaga ixtisoslashgan OAV.
11-mavzu. Harbiy jurnalistikada xavfsizlik va mahurat masalalari .
12-mavzu. Harbiy jurnalistikada axborot xavfsizligi, harbiy jurnalistikada material tayyorlashning o‘ziga xosliklari.
13-mavzu. Harbiy jurnalist faoliyati.

Ma’ruzalar professor-o‘qituvchi tomonidan taqdimotlar asosida, zamonaviy pedtexnologiyalar orqali o‘tiladi.

III. Seminar mashg‘ulotlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar:

Seminar mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-mazvu: Harbiy jurnalistika faniga kirish va maqsad va vazifalari.
2-mazvu: Harbiy jurnalistika ehtiyoj masalalari o‘rganish.
3-mazvu: Harbiy jurnalistika tushunchasi va rivojlanish bosqichlari tahlil etish.
4-mazvu: Harbiy jurnalistika tarixi haqida o‘rganish.
5-mazvu: O‘zbekistonda ilk harbiy gazetalar faoliyatini tahlil qilish.
6-mazvu: Jadidlar- o‘zbek harbiy jurnalistlar.
7-mazvu: Frunsevet gazetasi.
8-mazvu: Ikkinchi jahon urishida front gazetalarida faoliyat yuritgan o‘zbek harbiy jurnalistlari.
9-mazvu: “Qizil O‘zbekiston” va “Pravda Vostoka”.
10-mazvu: Harbiy sohaga ixtisoslashgan OAV.
11-mazvu: Harbiy jurnalistikada xavfsizlik va mahurat masalalari. Harbiy jurnalistikada axborot xavfsizligi.
13-mazvu: Harbiy jurnalistikada material tayyorlashning o‘ziga xosliklari.
14-mazvu: Harbiy jurnalist faoliyati.

Seminar mashg‘ulotlarda amaliy materiallardan izohlashni talab qiladigan muammoli masalalar muhokama qilinadi va bahslar yuritiladi, shuningdek, olimlarning fikrlari tanqidiy ko‘z bilan muhokama qilinadi. Bunda kursning nazariy materialini o‘zlashtirilganligini tekshirish va olgan bilimlarini amaliyotda ishlata bilishni o‘rgatish; sintaktik birliklarni modellashtirish tamoyillarini va ulardan foydalana olishni o‘rgatish kabi masalalarga katta e’tibor qaratiladi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1-mazvu: Harbiy jurnalistika faniga kirish va maqsad va vazifalari.

	2-mazvu: Harbiy jurnalistika ehtiyoj masalalari o'rganish. **3-mazvu:** Harbiy jurnalistika tushunchasi va rivojlanish bosqichlari tahlil etish. **4-mazvu:** Harbiy jurnalistika tarixi haqida o'rganish. **5-mazvu:** O'zbekistonda ilk harbiy gazetalar faoliyatini tahlil qilish. **6-mazvu:** O'zbekistonda ilk harbiy gazetalar faoliyatini taqqoslash. **7-mazvu:** Jadidlar - o'zbek harbiy jurnalistlari. **8-mazvu:** Jadidlar davri o'zbek harbiy jurnalistlar. **9-mazvu:** Front gazetalari. **10-mazvu:** Front gazetalarida harbiylar haqida. **11-mazvu:** Ikkinchi jahon urishida front gazetalarida faoliyat yuritgan o'zbek harbiy jurnalistlari. **12-mazvu:** Ikkinchi jahon urishida front gazetalarida faoliyat yuritgan o'zbek harbiy jurnalistlari taqdiri yoritilishi. **13-mazvu:** "Qizil O'zbekiston". **14-mazvu:** "Pravda Vostoka". **15-mazvu:** Harbiy sohaga ixtisoslashgan OAV. **16-mazvu:** Harbiy sohaga ixtisoslashgan OAV tahlili. **17-mazvu:** Harbiy sohaga ixtisoslashgan OAVlar haqidagi maqolalar. **18-mazvu:** Harbiy jurnalistikada xavfsizlik masalalari. **19-mazvu:** Harbiy jurnalistikada mahorat masalalari. **20-mazvu:** Harbiy sohaning matbuotda yoritilishi. **21-mazvu:** Harbiy sohaning televideniyeda yoritilishi. **22-mazvu:** Harbiy jurnalistikada radioeshittirishlar. **23-mazvu:** Harbiy jurnalistikada axborot xavfsizligi. **24-mazvu:** Harbiy jurnalistikada material tayyorlashning o'ziga xosliklari. **25-mazvu:** Harbiy jurnalistikada yozma material tayyorlashning o'ziga xosliklari. **26-mazvu:** Harbiy jurnalistikada telematerial tayyorlashning o'ziga xosliklari. **27-mavzu:** Harbiy jurnalistikada audiovisual material tayyorlashning o'ziga xosliklari. **28-mazvu:** Harbiy jurnalist faoliyati. **29-mazvu:** Harbiy jurnalistika bo'yicha ilmiy ishlar. **30-mavzu:** Harbiy jurnalistika bo 'yicha ilmiy ishlar tahlili. **31-mavzu:** Xalqaro jurnalistikada harbiylar bilan bog'lik muammolarning TVda yoritilishi **32-mavzu:** Xalqaro jurnalistikada harbiylar bilan bog'lik muammolarning radioda yoritilishi. **33-mavzu:** Xalqaro jurnalistikada harbiylar bilan bog'lik muammolarning matbuotda yoritilishi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular talabalar tomonidan referatlar tayyorlanib taqdim qilinadi.
3.	**V. Ta'lim natijalari/ Kasbiy kompetensiyalar** **Talaba bilishi kerak:** • Bakalavr talabalarining turizm jurnalistikasi sohasidagi bilimlarini chuqurlashtirish ulardan to'g'ri foydalanish bo'yicha malakalarini takomillashtirish; • Fan dasturida mo'ljallangan kompetensiyalar haqida tasavvur va bilimga ega bo'lishi; • O'z fikr va mulohazalarini fuqarolik jurnalistikasidan kelib chiqqan holda yozma ravishda aniq va mantiqiy bayon etishi ko'nikmalarni shakllantirish.
4.	**VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:** • Ma'ruzalar; • Interfaol keys-stadilar; • Seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • Guruhlarda ishlash; • Taqdimotlarni qilish; • Individual loyihalar; • Jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va oraliq nazoratda berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	**Asosiy adabiyotlar** 1. Nurmatov A., Do'stqorayev B. va boshqalar. Ixtisoslashgan jurnalistika . J.1: - Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2019. – 584 b. 2. Saidov X.,. Jurnalistika. Harbiy jurnalistika. J. 5: - Toshkent: "O'zbekiston" NMIU, 2019 – 584 b. **Internet saytlari:** 1. http://www.mediasprut.ru/media/media.shtml 2. http://journalism.narod.ru/ 3. http://www.library.cjes.ru/online/ 4. http://www.infohome-altai.ru/node/143

7.	**Samarqand davlat chet tillar instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2022-yil “ 30 ” 06 dagi “ 11 ”-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.**
8.	**Fan/modul uchun mas’ullar:** **N.G‘.Shodmonqulov** – SamDChTI, “O‘zbek tili va adabiyoti” kafedrasi o‘qituvchisi. **M. A. Xudayberdiyeva** – SamDChTI, “O‘zbek tili va adabiyoti” kafedrasi o‘qituvchisi
9	**Taqrizchilar:** **O‘.O‘.Qo‘ldoshev** - SamDChTI, “Tarjima nazariyasi va amaliyoti” kafedrasi mudiri, (PhD). **F.I. Toshev** – “Zarafshon” va “Самаркандский вестник” gazetalari birlashgan tahririyati bosh muharriri